

Een botter legt aan, op de achtergrond het gloednieuwe gebouw.

Varend erfgoed Hoorn onder dak

Door Ton Wegman

Op de uiterste zuidpunt van het Oostereiland in Hoorn opende het nagelnieuwe Centrum Varend Erfgoed in juni de deuren voor het publiek. Zo'n 40 vrijwilligers zijn er actief, onder aanvoering van Anita Muller en Peter Dorleijn.

Aan de steiger voor het gebouw liggen twee bidders, een Wieringeraak en een paar originele schouwen afgemeerd, maar ook een kraak en een zeetjalk. Aan de originaliteit van de schepen worden hoge eisen gesteld, waardoor er een soort openluchtmuseum van varend erfgoed is ontstaan. Men hoopt deze vloot overigens verder uit te breiden in de komende jaren.

In 1989 kregen eigenaren van historische schepen in Hoorn de beschikking over de

voormalige houtbewerkingsloodsen van de gevangenis, die al de Zagerij heette en die naam werd lang gehandhaafd. In Hoorn sprak men echter al snel van "De Botterwerf". De ruimten werden gebruikt als werkplaats en als opslag. Er werd aan restauraties van schepen gewerkt, daarnaast werden er demonstraties en lezingen gegeven en open dagen gehouden. Binnen het kader van de totale renovatie van het Oostereiland ontstond echter de behoefte aan een drastische

vernieuwing van de oude Zagerij. Het resultaat kan en mag inmiddels gezien worden. De ambities en de doelstellingen van het Centrum Varend Erfgoed Hoorn zijn niet mals. Op de website van de Stichting Varend Erfgoed Hoorn staat, in woorden die in eikenhout gebeiteld lijken: *'Het faciliteren van varend erfgoed in Hoorn en het kweken van bewustwording van en belangstelling voor de cultuurhistorische waarde van ons nationaal varend erfgoed.'*

Concreet waren de doelen: een Museumhaven met ligplaatsen voor Varend Monumenten, een museaal ingericht bezoekerscentrum, werkplaatsen voor hout- en ijzerbewerking en een opslagruimte voor scheepsbenodigdheden. Verder wenste men een werksteiger voor grote schepen, een hijskraan, en een scheepshelling voor middelgrote platbodemschepen.

Een botter op de helling in Hoorn.

Het Oostereiland

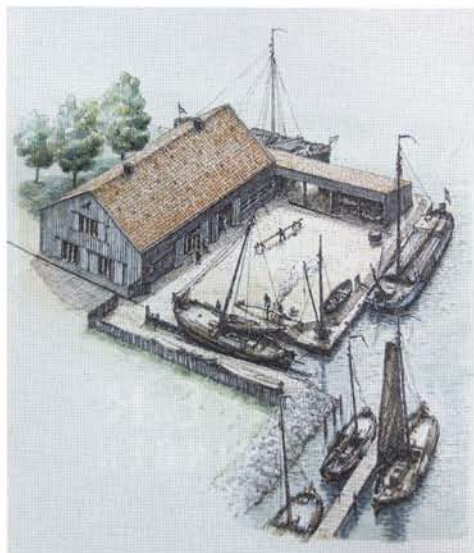
Het Oostereiland in Hoorn kent een lange geschiedenis. In de Gouden Eeuw werd het terrein aangeplempd in de Zuiderzee en bebouwd met pakhuizen. Later maakte de Hoornse admiraliteit gebruik van het eiland. In de Franse tijd werd het een kazerne, daarna opvang voor bedelaars en zwerfers en onder koning Willem I kregen de gebouwen op het eiland een bestemming als gevangenis. De laatste decennia van de twintigste eeuw werden de gebouwen afwisselend gebruikt voor de opvang van asielzoekers en gedetineerden. Eind 2002 kwam het complex leeg te staan en sinds oktober 2007 is de gemeente Hoorn eigenaar van het Oostereiland. Het gebied werd door de gemeente zelf ontwikkeld, waarbij een menging werd nagestreefd van wonen, werken, historie en cultuur. Inmiddels is het complex bewoond, hebben er zich bedrijven gevestigd, is er een bioscoop met drie zalen, opende het Museum van de Twintigste Eeuw er zijn vestiging, naast een brasserie en een hotel. En nu is er dan ook het Centrum Varend Erfgoed Hoorn.

Er moet nog wel wat gebeuren, maar de meeste van de doelstellingen zijn al gerealiseerd, of bijna klaar. Bezoekers zijn elke middag welkom en worden geïnformeerd over de voormalige visserij en de binnenvaart rond Hoorn. Ook aan de geschiedenis van de Hoornse haven wordt in de expositie aandacht besteed. Het ruikt er bovendien heel lekker naar taan en teer. Op afspraak zijn er rondleidingen mogelijk en ook vaartochten met een of meer historische vaartuigen. Maar er blijft toch ook nog wel wat te wensen: de scheepshelling, waar een flinke botter op moet passen, laat nog even op zich wachten, want de

Peter Dorleijn en Anita Muller, initiatiefnemers va het nieuwe centrum.

Botters in Hoorn varen regelmatig met gasten.

Peter Dorleijn maakte een artist impression.

spaarpot van de stichting is momenteel leeg. Daarnaast moeten er nogal wat machines in de werkplaats vernieuwd worden, omdat de oude onveilig werden gevonden. Het documentatiecentrum is nu nog niet door bezoekers te gebruiken, maar als het klaar is dan moeten boeken, tijdschriften en digitale bestanden beschikbaar zijn voor alle soorten gebruikers; van de middelbare scholier met een schoolwerkstuk tot de modelbouwer met detailvragen.

Er is geen twijfel mogelijk, de mannen en vrouwen in Hoorn zijn er in geslaagd om een aantrekkelijk centrum te maken op een fraaie plek. Ze hebben bewezen over een lange adem en doorzettingsvermogen te beschikken. Alles wat er te bewonderen is bewijst deze stelling. Ga er eens maar eens kijken.

De nieuwe aanlegsteiger.

Openingstijden:

dagelijks van 13.00 tot 17.00 uur.

Adres:

Stichting Varend Erfgoed Hoorn

Schuijteskade 22

1621 DE Hoorn

0229-274010

www.sveh.nl

